

zaaknummer 2011 T 312 (1) en (2)

Advies van 5 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat
te Leiden,

tegen:

1.
[naam]
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde sub 1,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders van
Huijbergen,

2.
[naam],
geboortedatum onbekend, overleden op [datum],
hierna ook te noemen: aangeklaagde sub 2,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders van
Huijbergen.

1. De procedure

1.1. De klaagschriften met een bijlage zijn door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 1 februari 2012. Op 5 april 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift met bijlagen ingekomen van broeder [naam], Algemene Overste van de Congregatie.

1.2. Op 11 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote mevrouw [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Duyneveldt-Franken voornoemd.

Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam] voornoemd.

1.3. Ter zitting heeft mr. Van Duyneveldt-Franken verzocht aanvullende stukken te mogen inbrengen. Dat is haar toegestaan en zij heeft dat bij brief van 19 november 2012 gedaan. Broeder [naam] heeft op de aanvullende stukken gereageerd in een brief van 24 november 2012.

2. De klacht

2.1. Klager ging op achtjarige leeftijd, in [jaar], naar het internaat [naam] in [plaats] (hierna: 'het internaat'). Klager verbleef er tot [jaar].

Aangeklaagde sub 1 was de ziekenbroeder van het internaat. Aangeklaagde sub 1 heeft meerdere malen de geslachtsdelen van klager betast in zijn behandelkamer. Dit is, naar klager meent, twee keer gebeurd.

Klager wilde soms zo snel praten, dat hij verviel in hikkelen. Ook had klager steeds last van een hese stem. Daarom kreeg klager stottertherapie, bestaande uit spraaklessen en ademhalingsoefeningen. De spraaklessen werden volgens klager gegeven door de aangeklaagde sub 1. De therapie vond plaats in een kamer naast de kapel, waar een piano of een orgel stond.

Tijdens de therapie moest klager in zijn hemd en korte broek op een krukje tegenover aangeklaagde sub 1 zitten. Die raakte hem op de borst en rug aan om zijn houding te verbeteren. Aangeklaagde sub 1 ging ook bij die gelegenheid met zijn hand in de onderbroek van klager en raakte de geslachtsdelen van klager aan. Het waren geen handelingen die bij de therapie hoorden. Dit is meerdere malen gebeurd.

In een latere periode van het verblijf op het internaat, naar klager meent was hij toen tien à twaalf jaar oud, is klager misbruikt door aangeklaagde sub 2. Klager had een blessure waardoor hij zich moeilijk kon wassen. Aangeklaagde sub 2 hielp klager daarbij. Bij die gelegenheid heeft aangeklaagde sub 2 klager tegen de wastafel gedrukt en heeft hij met zijn onderlijf tegen klager 'opgereden'. Aangeklaagde sub 2 had daarbij een erectie. Hij zei dat klager moest blijven stilstaan. Dat is één keer gebeurd.

2.2. In zijn puberteit ondervond klager veel seksuele frustratie. Hij was erg terughoudend met aanrakingen. Klager dacht dat meisjes niet van hem gediend waren. Daardoor maakte hij verkeerde inschatting. Hij had ook last van angstbeelden.

Als volwassene kreeg klager nachtmerries over het internaat. In zijn eerste huwelijk, klager is twee keer getrouwd, ondervond hij twijfels op seksueel gebied. Klager wijt dat aan het misbruik.

In [jaar] heeft klager een burn-out gehad. Hij is toen bij een psycholoog in behandeling gegaan. In [jaar] heeft hij opnieuw een burn-out gehad. Hij is behandeld door een andere psycholoog. In beide therapieën is het seksueel misbruik aan de orde gekomen

2.3. Klager wil dat zijn verhaal bekend wordt. Mede door de media-aandacht kan hij het niet meer voor zich houden. Klager wil het misbruik verwerken en zoekt erkenning. Klager is erg boos over de doofpotcultuur binnen de Kerk en wil er graag aan bijdragen dat dit verandert.

3. Het verweer

3.1. Beide aangeklaagden zijn overleden en kunnen dus geen weerwoord geven. De Algemene Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagden. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik zodat hij de klacht kan bevestigen noch ontkennen. De Algemene Overste merkt wel op dat er geen aanwijzingen zijn dat aangeklaagde sub 1 op enig moment spraaklessen heeft gegeven zoals door klager gesteld. De Algemene Overste sluit daarom niet uit dat sprake is van een persoonsverwisseling.

3.2. De Algemene Overste betreurt het zeer dat klager ervaringen heeft opgedaan in het internaat die zijn leven op een negatieve wijze hebben beïnvloed. Daarvoor betuigt de Algemene Overste, ook namens de Congregatie, zijn spijt.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure. Volgens artikel 1.3. van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3. van de Procedure.

4.3. De Klachtencommissie stelt voorop dat op grond van de overgelegde medische stukken, waaruit volgt dat klager reeds in [jaar] en [jaar] met een psycholoog over het misbruik heeft gesproken, aannemelijk is dat klager slachtoffer is geworden van seksueel misbruik als hiervoor bedoeld. Op dat punt zijn voorts van belang de omstandigheden dat klager reeds twintig jaar aan zijn memoires werkt waarin het misbruik wordt genoemd en dat hij zijn echtgenote, zo heeft zij ter zitting verklaard, reeds dertig jaar geleden over het misbruik heeft verteld.

4.4. Vorenstaande vaststelling laat onverlet dat de Klachtencommissie dient te beoordelen of voor de specifieke klacht van klager tegen aangeklaagden sub 1 en 2 voldoende steunbewijs kan worden gevonden.

4.5. Met betrekking tot aangeklaagde sub 1 is de Klachtencommissie van oordeel dat dit niet het geval is. Ten aanzien van deze aangeklaagde beschikt de Klachtencommissie over de

verklaring van klager en het bericht van de commissie Deetman dat andere meldingen met betrekking tot deze aangeklaagde bekend zijn. Van die meldingen kan de Klachtencommissie echter niet inhoudelijk kennis nemen, zodat niet kan worden vastgesteld of die de verklaring van klager ondersteunen.

4.6. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.7. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter onvoldoende feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen. Daarom moet de Klachtencommissie vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht tegen aangeklaagde sub 1 niet gegrond kan worden verklaard. Gelet daarop kan onbesproken blijven de, door de Congregatie gemotiveerd weersproken, stelling van klager dat aangeklaagde sub 1 spraaklessen (aan klager) gaf.

4.8. Met betrekking tot aangeklaagde sub 2 is wel steunbewijs aanwezig, in de vorm van de verklaring van de heer [naam] (hierna: '[naam]'). De Algemene Overste heeft bevestigd dat [naam] leerling op het internaat is geweest. [naam] verklaart, evenals klager, over het 'oprijden' door aangeklaagde sub 2 tegen hem. Die verklaring, gecombineerd met de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld, maakt voor de Klachtencommissie aannemelijk dat het misbruik door aangeklaagde sub 2 heeft plaatsgevonden als door klager gesteld. Het gaat dan om het 'oprijden' door aangeklaagde tegen klager terwijl aangeklaagde sub 2 een erectie had. Dit is één keer gebeurd.

4.9. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van dit misbruik pas tussen de tien en twaalfjaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Algemene Overste van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen de klacht tegen aangeklaagde sub 2 gegrond te verklaren en de klacht tegen aangeklaagde sub 1 niet gegrond.

Dit advies is vastgesteld op 5 december 2012 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Algemene Overste van de Congregatie Broeders van Huijbergen en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de Algemene Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de Algemene Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Algemene Overste.